

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра готельно-ресторанної справи, туризму і рекреації

СИЛАБУС

Нормативного освітнього компонента

ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ

підготовки	Бакалавр
спеціальності	ІЗ Туризм та рекреація
освітньо-професійної програми	Туризм

Силабус нормативного освітнього компонента «ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ»
підготовки підготовки бакалавра, галузі знань J «Транспорт та послуги»,
спеціальності J3 «Туризм та рекреація», за освітньо-професійною програмою
Туризм.

Розробник: Тищук І. В., доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму
і рекреації, кандидат економічних наук.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ільїн Л. В.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри готельно-
ресторанної справи, туризму і рекреації**
протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

1. Опис освітнього компонента Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: J «Транспорт та послуги» Спеціальність: J3 Туризм та рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/5		Рік навчання – 4
ІНДЗ: є		Семестр – 8
		Лекції – 30 год.
	Практичні – 32 год.	
Мова навчання	Самостійна робота – 50 год.	
	Консультації – 8 год.	
		Форма контролю: Екзамен
		Українська

2. Інформація про викладача

Викладач: Тишук Інна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи, туризму і рерації
 Контактна інформація викладача: 0958250867
 Електронна пошта: innatv78@gmail.com
 Адреса викладання курсу: вул. Банкова, 9, корпус С, ВНУ імені Лесі Українки
 Дні занять [ПС-Розклад v.4.0](#)

3. Опис освітнього компонента

Анотація курсу. Вивчення ОК забезпечує засвоєння студентами базових знань, умінь та практичних навичок з організації нового напрямку в туризмі. Створення сприятливого та доступного середовища, вимоги до архітектурних будівель, правила спілкування та обслуговування туристів з особливими потребами це ті знання, які отримують студенти при вивченні дисципліни.

Пререквізити. «Туроперейтинг», «Міжнародний туризм», «Географія туризму».

Постреквізити. «Організація рекреаційних послуг», «Аналіз діяльності підприємств туризму».

Метою вивчення освітнього компонента «Інклюзивний туризм» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань, практичних умінь і ціннісних орієнтацій, необхідних для організації, розвитку та впровадження інклюзивних туристичних продуктів і послуг з урахуванням потреб різних категорій туристів, принципів доступності, рівності, соціальної відповідальності та сталого розвитку туристичної індустрії.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- ознайомлення здобувачів освіти з теоретичними засадами інклюзивного туризму, його понятійним апаратом, принципами та моделями розвитку;
- вивчення нормативно-правових основ інклюзивного туризму в Україні та міжнародній практиці, зокрема стандартів доступності та інклюзії;
- формування розуміння соціальних, економічних та етичних аспектів інклюзивного туризму;
- набуття навичок аналізу туристичної інфраструктури з позицій доступності та безбар'єрності;
- розвиток умінь проектування та адаптації туристичних продуктів і маршрутів для осіб з інвалідністю, людей похилого віку, сімей з дітьми та інших маломобільних груп населення;
- формування навичок ефективної комунікації та взаємодії з туристами з особливими потребами;

- виховання толерантності, емпатії та соціальної відповідальності у професійній діяльності фахівця сфери туризму;
- розвиток здатності приймати професійні рішення з урахуванням принципів недискримінації та рівного доступу до туристичних послуг.

Компетентності. Програмні результати навчання.

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій

ЗК 09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

ЗК 14¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Фахові компетентності:

ФК 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

ФК 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

ФК 20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного)

ФК 23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах

Результати навчання:

РН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів

РН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

РН 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів

РН 9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки

Soft skills, що формуються у процесі вивчення освітнього компонента «Інклюзивний туризм»: соціальна відповідальність та громадянська свідомість, емпатія та толерантність до різноманіття, міжкультурна та міжособистісна комунікація, етичне мислення та дотримання принципів інклюзії, критичне мислення та здатність аналізувати соціальні виклики, командна робота та співпраця з різними стейкхолдерами, здатність ухвалювати обґрунтовані рішення з урахуванням потреб різних груп, адаптивність і гнучкість у професійній діяльності.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. 1. Теоретико-правові засади інклюзивного туризму						
Тема 1. Поняття та сутність інклюзивного туризму (визначення, принципи доступності, категорії туристів з особливими потребами)		4	6	10	2	ЗПР/10
Тема 2. Нормативно-правові основи інклюзивного туризму в Україні та		4	4	10	1	ЗПР, Т/10

світі (законодавство, міжнародні стандарти, конвенції, програми розвитку). Тема 3. Міжнародні стандарти та світовий досвід розвитку інклюзивного туризму	4	4	10	1	РМГ, ДБ/10
Разом за модулем 1	12	14	30	4	/30
Змістовий модуль 2. Організаційно-економічні аспекти інклюзивного туризму					
Тема 4. Організація туристичних послуг для осіб з особливими потребами (екскурсійне обслуговування, адаптовані маршрути, спеціалізоване обладнання).	6	6	10	1	ЗПР, ДБ/10
Тема 5. Соціально-економічне значення інклюзивного туризму (роль у соціальній інтеграції, вплив на економіку та імідж країни, перспективи розвитку).	6	6	5	1	ЗПР, ІРС, ДС/10
Тема 6. Інфраструктура інклюзивного туризму (архітектурна доступність, транспорт, готелі, об'єкти харчування та відпочинку).	6	6	5	2	ЗПР, ІРС, ДС/10
Разом за модулем 2.	18	18	20	4	/30
ІНДЗ					10
Модульна контрольна робота					/30
Всього годин/Балів					120 / 30 / 32 / 50 / 8 / 120/100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо, ЗПР – захист практичної роботи.

Завдання для самостійного опрацювання.

№ п.п.	Тема і питання	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та сутність інклюзивного туризму 1. Розкрийте зміст поняття «інклюзивний туризм» та його відмінність від соціального туризму. 2. Які основні принципи доступності мають забезпечуватись у сфері туризму? 3. Охарактеризуйте основні категорії туристів з особливими потребами.	10
2	Тема 2. Нормативно-правові основи інклюзивного туризму в Україні та світі 1. Проаналізуйте міжнародні документи (ООН, ЄС, UNWTO), що регулюють інклюзивний туризм. 2. Які законодавчі акти України регламентують питання доступності в туризмі? 3. Порівняйте підходи до розвитку інклюзивного туризму в Україні та одній із країн ЄС.	10
3	Тема 3. Інфраструктура інклюзивного туризму 1. Дослідіть вимоги до архітектурної доступності готельних і ресторанних закладів. 2. Наведіть приклади адаптованого транспорту в Україні та за кордоном.	10

	3. Оцініть рівень доступності туристичної інфраструктури у вашому регіоні.	
4	Тема 4. Організація туристичних послуг для осіб з особливими потребами 1. Опишіть специфіку екскурсійного обслуговування людей з різними видами інвалідності. 2. Складіть приклад адаптованого туристичного маршруту у вашому місті чи регіоні. 3. Дослідіть досвід використання спеціалізованого обладнання для організації інклюзивних подорожей.	10
5	Тема 5. Соціально-економічне значення інклюзивного туризму 1. Яке значення має інклюзивний туризм для інтеграції людей з інвалідністю в суспільство? 2. Оцініть економічні вигоди від розвитку інклюзивного туризму для держави. 3. Проаналізуйте приклади успішних практик інклюзивного туризму в Україні чи світі.	5
6	Тема 6. Перспективи розвитку інклюзивного туризму 1. Які інноваційні технології можуть підвищити доступність туристичних послуг? 2. Сформулюйте основні проблеми та бар'єри на шляху розвитку інклюзивного туризму в Україні. 3. Запропонуйте власні ідеї щодо покращення умов для інклюзивних подорожей у вашому регіоні.	5
	Всього годин	50

4. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_%D1%80%D0%B5%D0%B4%2B%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf)

Політика викладача щодо здобувача освіти. Здобувач зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента «Автоматизація процесів у готельно-ресторанній справі». При вивченні освітнього компонента необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Здобувач зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі студентами та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачі освіти можуть отримати додаткові (бонусні) бали за:

- проходження сертифікованих онлайн-курсів з тематики ОК;
- участь у науково-практичних конференціях, семінарах, тренінгах;
- підготовку наукових публікацій, тез доповідей;
- участь у проєктній та дослідницькій діяльності, пов'язаній із тематикою дисципліни;
- перемозі в Олімпіадах та Конкурсах зі спеціальності;

Нарахування додаткових балів здійснюється за погодженням із викладачем та за наявності документального підтвердження результатів.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен. Рейтинг здобувачів з навчальної роботи визначається відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» [2025-pro-potochne-i-pidsumk-otsinyuvannya.pdf](https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025-pro-potochne-i-pidsumk-otsinyuvannya.pdf)

З ОК, де формою контролю є екзамен, протягом поточної роботи здобувач освіти має набрати не менше 35 балів (як допуск до складання іспиту). Для отримання допуску здобувач освіти має відпрацювати практичні або лабораторні роботи до дати іспиту під час основної сесії. Оцінки за відпрацьовані роботи викладач виставляє в електронний журнал успішності поруч або замість «н». У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він не може бути допущеним до екзамену і повинен бути відрахований за академічну неуспішність. Під час складання екзамену здобувач може отримати від 0 до 30 балів.

Перелік питань, які охоплюють зміст програми ОК, критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються кафедрою, включаються до силабусу ОК і доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру. На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних завдань. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, або якщо іспит є обов'язковою формою підсумкового контролю (згідно із силабусом ОК), здобувач складає іспит у формі опитування (усного, письмового), тестового контролю тощо. У цьому випадку на іспит виносяться 30 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт (якщо вони передбачені силабусом ОК), анулюються.

Перелік питань до екзамену

1. Визначення поняття «інклюзивний туризм».
2. Основні принципи інклюзивного туризму.
3. Різниця між інклюзивним та соціальним туризмом.
4. Категорії туристів з особливими потребами.
5. Значення інклюзивного туризму для суспільства.
6. Міжнародні документи, що регулюють розвиток інклюзивного туризму.
7. Роль Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю для туризму.
8. Законодавчі акти України у сфері доступності.
9. Приклад державної програми розвитку інклюзивного туризму.
10. Регулювання інклюзивного туризму у країнах ЄС.
11. Вимоги до архітектурної доступності туристичних об'єктів.
12. Значення адаптованого транспорту для інклюзивного туризму.
13. Приклади доступних готельних послуг для туристів з особливими потребами.
14. Проблеми інфраструктури інклюзивного туризму в Україні.
15. Елементи інфраструктури, що найчастіше потребують удосконалення.
16. Особливості організації екскурсій для осіб з порушеннями слуху.
17. Адаптація маршруту для туристів на візках.
18. Приклади спеціалізованого обладнання в інклюзивному туризмі.
19. Вимоги до інформаційної доступності туристичних послуг.
20. Роль персоналу у забезпеченні інклюзивності сервісу.
21. Соціальні функції інклюзивного туризму.
22. Економічні вигоди розвитку інклюзивного туризму.
23. Приклади успішних практик інклюзивного туризму у світі.
24. Країни-лідери у розвитку інклюзивного туризму.
25. Вплив інклюзивного туризму на імідж країни.
26. Основні проблеми розвитку інклюзивного туризму в Україні.
27. Роль інноваційних технологій у розвитку інклюзивного туризму.
28. Приклади цифрових рішень для підвищення доступності послуг.
29. Перспективні напрями розвитку інклюзивного туризму в Україні.
30. Заходи для популяризації інклюзивного туризму серед молоді.

5. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	FX	Необхідне перескладання

6. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Молодь з інвалідністю і соціальні медіа: державна політика, проєктна діяльність, інклюзія [Електронний ресурс] : монографія / Л.Гуляєва, Я. Головка, Г. Філь, Т. Семігіна. - Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 144 с. URL: <http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4296>

2. Дрюма О. Безбар'єрне середовище для людей з інвалідністю в Україні: п'ять основних проблем. URL: https://www.irf.ua/bezbarerne_seredovische_dlya_lyudey_z_invalidnistyu_v_ukraini_pyat_osnovnikh_problem/

3. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю: Резолюція Генеральної асамблеї ООН № 61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006 р. (Конвенцію ратифіковано законом України № 1767-VI від 16.12.2009) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

4. Безугла, Л., Куваєва, Т., & Герасименко, Т. Проблеми та перспективи розвитку інклюзивного туризму в Україні ТА ЄВРОПІ. *Економіка та суспільство*, 2022 (43). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-3>

5. Національна Стратегія із створення без бар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. № 366-2021-р затверджена 14.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-p#n10>

6. Тищук І. В. Геналюк А.В. Особливості інклюзивного туризму. «Управління розвитком туризму та готельно-ресторанного бізнесу в циркулярній економіці»: матеріали І Міжнародної інтернет конференції (18 травня 2021 року) Луцьк: Луцький національний технічний університет, 2021. С. 115-117.

7. Тищук І.В. Соціальний туризм в системі регіонального туристичного ринку. «Економічний аналіз: теорія, методологія, практика»: матеріали Міжнародної науково конференції (21-22 січня 2021 року). Кельце: Державний університет імені Яна Кохановського (Республіка Польща), 2021 р. С.181-186.

8. Тищук І.В., Мартинчук В.В. Інклюзивний туризм у сучасних українських реаліях: від викликів до можливостей. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасна освіта і наука Волині»* (22 травня 2025 року). Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2025. С.48–50. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27850>

9. Соціальний захист населення України у 2020 році : статистичний збірник / Державна служба статистики України. Київ, 2021. 121 с.

10. Інклюзивний туризм для осіб з інвалідністю. Офіційний вебпортал Фонду соціального захисту людей з інвалідністю. URL: <https://www.ispf.gov.ua/news/inklyuzivniy-turizm-dlya-osib-z-invalidnistyu>

11. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>

12. Безугла Л., Белобородова М., Герасименко Т. Формування інклюзивно-реабілітаційного туризму в Україні. Інновації та технології в сфері послуг і харчування. 2022. №2(6). С. 20-25.

13. Влащенко Н. Проблеми та перспективи розвитку інфраструктури для потреб інклюзивного туризму. Бізнес Інформ. № 9. С. 122–126. URL: <http://jnas.nbuiv.gov.ua/article/UJRN-0000934384> Інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм – розвиток нового виду реабілітації осіб з інвалідністю в Україні. Інформаційне агентство «Нова Доба». Веб-сайт. URL: <https://novadoba.com.ua/226089-inklyuzyvnyy-reabilitaciyno-socialnyy-turyzm-8722-rozvytok-novogo-vydu-reabilitaciyi-osib-z-invalidnistyu-v-ukrayini.html>.

14. Лепський В., Науменко Л., Борисова І. Інклюзивний туризм як вид реабілітації: наукове обґрунтування та перші кроки втілення у життя. Український вісник медико-соціальної експертизи. № 4. С. 47–52.

15. Макаренко С. В. Інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм – новий вид реабілітації інвалідів в Україні URL: <https://udpu.org.ua/files/news/2016/11/03/file/6-7-8-9.pdf>.

16. Павленко Є. Є., Ільницька Г. С., Павленко В. О. Оздоровчий туризм : навч. посібник для студентів денної форми навчання. Харків : НФаУ. 2021. 114 с.